

ЧАСТИНА ПЕРША

Розділ 1. ШАРЛІ

Травень, 1947 рік. Саутгемптон

Першою, кого я зустріла в Англії, була вона, вірніше її міраж. Я, згорьована, змучена тугою, сама привезла її із Нью-Йорка на спокійному оксанському лайнері, що прямував до Саутгемптона.

Ми з мамою сиділи удвох за плетеним столиком серед пальм у готелі «Далфін», і я не надто зважала на те, що діється довкола мене. Утім... Білявка біля стійки реєстрації була не та, ким мені ввижалася. Я достоту знала, що вона не та, про кого я думала. Вона була просто молодого англійкою, яка чекала біля багажу на свою сім'ю, кимось, кого я раніше ніколи не бачила; та я відкидала думку, що це хтось інший. Одвівши погляд від дівчини, я побачила трьох молодиків, які сиділи за сусіднім столиком і сперечалися щодо розміру чайових для офіціантки.

— П'ять відсотків чи десять? — слитав хлопець в університетській краватці. Він вимахував рахунком, а його друзі сміялися.

— Я залишаю чайові лише тоді, коли офіціантки гарненькі. А в цієї ноги надто худі й кістляві...

Я сердито глипнула на них. Мама не завважила мого погляду.

— Надто холодно, *mon Dieu*¹, як для травня, та ще й повітря просякнуте вільгістю. — Мама розгорнула серветку, і хмаринка

¹ Боже (фр.). (Тут і далі прим. пер.)

лавандових парфумів огорнула нас і наш багаж. Вона була геть не схожа на мене, таку недоглянуту й розбурхану. — Розправ плечі, *chérie*!¹ — Мама жила в Нью-Йорку, відколи вийшла заміж за батька, але досі полюбляла докидати французькі слівця. — Не сутулься.

— У цьому вбранні я не можу сутулитися.

Корсет здавлював мене, мов металевий панцир. Не те щоб він мені був потрібен — я худа, як стеблина, — але спідниці без корсету безформно спадали донизу. Хай йому цур, цьому Діорові з його «нью луком»². Мама завжди одягалася за останньою модою, і все вигравало на її доладній фігурі: висока, з тонкою талією й витонченими формами; у своєму дорожньому костюмі вона просто цукерочка. І хоч моє дорожнє вбрання теж було з рюшами, та в цих численних оборках я тонула. Відверто кажучи, тисяча дев'яцот сорок сьомий рік був справжнім пеклом для таких, як я, — худих дівчат, котрі не могли носити одяг у стилі «нью лук» (цей стиль не для мене). Тисяча дев'яцот сорок сьомий рік був пеклом для кожної дівчини, яка віддавала перевагу математиці, а не читанню «Вог», із більшим задоволенням слухала Едіт Піаф³, а не Арті Шоу⁴, яка була вагітна, але не мала обручки на пальці.

Щодо мене, Шарлі Сент-Клер, то я відповідала всім цим трьом пунктам. Отож саме через це мама наполягала, щоб я ходила в корсеті. Я була лише на третьому місяці вагітності, проте вона анітрохи не сумнівалася, що мій вигляд красномовно свідчить про те, яку хвойду вона привела на світ.

Я вкотре оглянула фойє. Білявка досі стояла там само, а мій здоровий глузд все ще переконував мене, що вона геть не та,

¹ Люба (фр.).

² Стиль одягу, який Крістіан Діор створив у 1947 році. Він підкреслював тонку талію й тендітність жінки.

³ Французька співачка й акторка.

⁴ Американський джазовий кларнетист, диригент, письменник і композитор, один з найвизначніших музикантів «ери свінгу».

за кого себе видає. Я відвела від неї очі й побачила усміхнену офіціантку, що саме підійшла до нас.

— Залишіться на пообідній чай, мадам? — спитала вона. Ноги в неї й справді були занадто худі. Офіціантка пішла з нашим замовленням, а хлопці за сусіднім столиком продовжували сперечатися щодо чайових для неї.

— П'ять шилінгів за кожен чай. Отже, потрібно залишити два пенси...

Невдовзі принесли наш чай у брязкучому сервізі із квітковим малюнком. Мама на знак вдячності мило всміхнулася.

— Ще молока, будь ласка. *C'est bon!*¹

Хоча насправді не так уже й *bon*. Крихітні коржички були сухі, сандвічі — тверді, а чай несолодкий. В Англії досі було скрутно з продуктами. Попри те що війна закінчилася два роки тому, навіть у розкішних готелях у меню ціна за вечерю не перевищувала п'яти шилінгів. Тут ще не оговталися від воєнного лихоліття, про що, на щастя, вже давно забули в Нью-Йорку. Я бачила в готельному дворикі солдатів в уніформі, які загравали до покоївок, а коли сходила з лайнера годину тому, помітила будинки зі слідами куль, що, як мені здалося, зяяли беззубою посмішкою. Такий був мій перший погляд на Англію. Від пристані і аж до готелю вона була сіра й скорботна, виснажена війною і проїнята жахом до самісіньких кісток. Так само, як і я.

Мимохіть я потягнулася до кишені свого теплого жакета й натрапила на папірець, який завжди носила із собою протягом останнього місяця — була я в дорожньому костюмі чи в піжамі. Та, на жаль, я досі не знала, що маю з ним робити. А що взагалі можна було з ним зробити? Не знаю чому, але він здавався мені значно важчим, аніж дитина, яку носила під серцем. Я взагалі не відчувала, що вагітна, я була не здатна виокремити зі всіх почуттів якісь конкретні з цього приводу. Вранці мене не нудило, я не хотіла горохового супу з арахісовим

¹ Смячно (фр.).

маслом, тобто не відчувала нічого такого, що мала б відчувати вагітна жінка. Я ніби заціпеніла. Не могла повірити в цю дитину, вона нічого не змінила. Хіба що — все моє життя.

Хлопці за сусіднім столиком підвелися, залишивши кілька пені чайових. Я побачила, що офіціантка повертається з молоком: йшла вона так, ніби в неї боліли ноги. Тієї миті я знову глянула на хлопців, які вже повернулися до мене спинами.

— Перепрошую, — мовила я й почекала, поки вони обернуться. — По п'ять шилінгів за чай... Ваш рахунок — п'ятнадцять шилінгів, тому п'ять відсотків чайових з нього — дев'ять пенсів. А десять відсотків чайових — один шилінг і шість пенсів.

Хлопці були ошелешені. А я вже звикла до такого. Ніхто з них не думав, що дівчата вміють рахувати, взагалі робити навіть такі примітивні обрахунки, поготів у голові. Річ у тім, що моєю спеціальністю в Беннінгтоні¹ була математика, тож із цифрами я на «ти» — у них є порядок, вони раціональні і їх легко зрозуміти, чого не скажеш про людей. Я рахувала дуже добре. Тому просто не існувало ще такого рахунка, який лічильна машина обчислила б швидше за мене.

— Дев'ять пенсів або один шилінг і шість пенсів, — втомлено повторила я спантеличеним хлопцям. — Будьте джентльменами, залиште шилінг і шість пенсів.

— Шарлотто, — прошипіла мама, поки тим часом хлопці з невдоволеними пиками віддалялися, — це було дуже неввічливо.

— Чому? — спитала я. — Перепрошую.

— Не всі залишають чайові. І не слід так поводитися. Ніхто не любить нахабних дівчат.

Або ж дівчат, які навчаються на математичному, чи тих, які залетіли, чи... Утім, ці слова залишилися невимовленими, я була надто втомлена, щоб сваритися. Ми шість днів перетинали

¹ Беннінгтонський коледж — приватний коледж у передмісті м. Беннінгтон у штаті Вермонт, США.